

Sygn. akt IV Pz 27/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu

Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Żywicka/ spr. /

Sędziowie: SO Bożena Czarnota

SO Alicja Romanowska

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2017r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko Dyrektorowi I. Administracji Skarbowej w O.

o nawiązanie stosunku pracy

na skutek zażalenia wniesionego przez powódkę

od zarządzenia Przewodniczącego w Wydziale IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu

Rejonowego w O. z dnia 29 czerwca 2017r. w sprawie IV P 79/17

postanawia:

uchylić zaskarżone zarządzenie.

SSO Alicja Romanowska SSO Renata Żywicka /spr./ SSO Bożena Czarnota

UZASADNIENIE

Zarządzeniem Przewodniczącego w Wydziale IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Rejonowego w Ostródzie z dnia (...). zwrócono pozew powódce J. S. z uwagi na nieusunięcie braków formalnych pozwu w terminie 7 dni poprzez niewskazanie wartości przedmiotu sporu.

W uzasadnieniu Przewodniczący wskazał, że zarządzeniem z dnia (...). powódka została zobowiązana do usunięcia braków formalnych pozwu, poprzez sprecyzowanie żądania oraz wskazanie wartości przedmiotu sporu zgodnie z treścią art. 23(1) kpc. W zakreślonym terminie powódka nie wykonała zobowiązania albowiem nie wskazała wartości przedmiotu sporu, dlatego też na zasadzie art. 130 § 2 kpc przewodniczący zarządził zwrot odwołania.

Zażalenie na zarządzenie wywiodła powódka, zaskarżając zarządzenie w całości i wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia i „nadanie sprawie dalszego biegu”. Powódka wskazała jednocześnie, że w jej ocenie uzupełniła braki formalne pozwu, gdyż w terminie 7 dni od otrzymania wezwania wskazała, że wnosi o nawiązanie stosunku pracy i

określenie przysługującego jej wynagrodzenia zasadniczego w kwocie miesięcznej 3000 zł brutto plus dodatek stażowy 20% od wynagrodzenia zasadniczego – łącznie 3600 zł brutto miesięcznie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie .

Na wstępie wskazać należy, że przepis art.126 § 1 kpc określa jakie niezbędne elementy powinno zawierać każde pismo procesowe :

W świetle art. 126 § 1 kpc każde pismo procesowe powinno zawierać:

- 1) oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników;
- 2)oznaczenie rodzaju pisma;
- 3)osnowę wniosku lub oświadczenia oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności;
- 4)podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;
- 5)wymienienie załączników.

§ 2. Gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz przedmiotu sporu, pisma zaś dalsze - sygnaturę akt.

Z treści art. 126¹ § 1 kpc wynika, że w każdym piśmie należy podać wartość przedmiotu sporu lub wartość przedmiotu zaskarżenia, jeżeli od tej wartości zależy właściwość rzeczowa sądu, wysokość opłaty lub dopuszczalność środka odwoławczego, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna.

Z kolei art. 187 § 1 kpc precyzuje dalsze warunki formalne, jakie winien spełnia pozew (rolę pozwu w sprawach z zakresu ubezpieczeń spełnia odwołanie) stanowiąc, że pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać:

- 1) dokładnie określone żądanie, a w sprawach o prawa majątkowe także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna;
- 2) przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie, a w miarę potrzeby uzasadniających również właściwość sądu .

W myśl art.130 § 1 kpc :

1.Jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, przewodniczący wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym. Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.

W ocenie Sądu Okręgowego skarżąca uzupełniła braki formalne pozwu w terminie. Po pierwsze sprecyzowała żądanie, wskazując, że domaga się na nawiązania stosunku pracy z pozwanym. Nadto określiła wartość przedmiotu sporu, co prawda, wskazując miesięczne wynagrodzenie, jednak nie uniemożliwiło to Sądowi Rejonowemu jego obliczenia.

Prosty zabieg matematyczny i pomnożenie tej kwoty przez 12 miesięcy daje kwotę 43200zł, która jest wartością przedmiotu sporu w niniejszej sprawie.

Rozważenia wymaga czy wezwanie do uzupełnienia braków formalnych pozwu poprzez wskazanie wartości przedmiotu sporu było niezbędne celem nadania mu biegu .

Istnienie obowiązku oznaczenia przez stronę w pozwie wartości przedmiotu sporu / jeśli nie jest nim określona kwota pieniężna - jak w niniejszej sprawie / nie powinno budzić wątpliwości, gdyż żaden z przepisów nie zwalnia strony z tego obowiązku. Wątpliwości natomiast powstają co do skutków jego niewykonania .

Określenie wartości przedmiotu sporu i wartości przedmiotu zaskarżenia spełnia kilka funkcji. Przede wszystkim służy stwierdzeniu właściwości rzeczowej sądu (art. 17 pkt 4 k.p.c.) oraz dopuszczalności skargi kasacyjnej (art. 398² k.p.c.). Oznaczenie wartości przedmiotu sporu i wartości przedmiotu zaskarżenia ma jednak na celu także ustabilizowanie przedmiotu sporu i zakresu zaskarżenia dla eliminacji możliwości dowolnego ich określania w poszczególnych stadiach procesu dla potrzeb dopuszczalności wywiedzenia skargi kasacyjnej oraz ponoszenia kosztów procesu (ich rozliczenia między stronami). Te funkcje są spełniane także przez oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji i dotyczą również spraw z zakresu prawa pracy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2003 r., I PK 268/02, Monitor Prawniczy 2004 nr 19, s. 904).

Wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o prawa majątkowe, powinno być egzekwowane na odpowiednim etapie postępowania. Problem ten był szczegółowo rozważany w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2003 r., III PZP 10/03 (OSNP 2004 nr 3, poz. 43). W założeniu stanowiącym podstawę podjęcia tej uchwały leży wykładnia, że niewskazanie w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia uniemożliwia nadanie jej prawidłowego biegu i pogląd ten jest utrwalony.

Powyższe znajduje również potwierdzenie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2008r. (III CZP 7/08 , OSNC 2009/4/55 , LEX nr 357265). Jednak w uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że wezwanie do usunięcia braków formalnych apelacji pod rygorem jej odrzucenia w razie nieusunięcia braków w wyznaczonym terminie pod rygorem jej odrzucenia zgodnie z art. 370 lub art.373 kpc , bądź też natychmiastowego odrzucenia apelacji , zgodnie z art. 370¹ kpc , bez wzywania do usunięcia braków, może nastąpić jedynie wtedy gdy braki są tego rodzaju ,że powodują ,iż nie można apelacji nadać prawidłowego biegu. Jeżeli zatem apelacja jest dotknięta brakami formalnymi, jednak nie są to braki , które uniemożliwiają nadanie jej biegu, nie może nastąpić wezwanie do ich usunięcia pod rygorem odrzucenia apelacji . Takie stanowisko zaprezentował również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 05 września 2008r. (I CZ 68/08 , LEX nr 786738) , w postanowieniu z dnia 05 grudnia 2006r. ((...) , OSNP z 2008r. z. 1-2 , poz.18) , postanowieniu z dnia 15 września 2000r. (I PZ 58/00, OSNAPIUS 2002nr 9 , poz.214) oraz w postanowieniu z dnia 17 listopada 1998r. (II UKN 477/98, OSNP 2000, z. 4, poz.163) .

Podkreślić bowiem należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowało się stanowisko, że sprawy wszczęte w wyniku wniesienia / na podstawie art. 189 k.p.c. / powództwa o ustalenie istnienia prawa lub stosunku prawnego o charakterze majątkowym są sprawami o prawa majątkowe /patrz postanowienia Sadu Najwyższego w sprawach: II PK 240/08, IV CZ 108/11/. Dlatego też, nie ulega wątpliwości, że w świetle art. 187 § 1 pk1 kpc powódka była zobowiązana wskazać wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie.

Wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie, nie ma znaczenia dla ustalenia właściwości rzeczowej sądu gdyż zgodnie bowiem z art.461 § 1¹kpc. :

Do właściwości sądów rejonowych, bez względu na wartość przedmiotu sporu, należą sprawy z zakresu prawa pracy o ustalenie istnienia stosunku pracy, o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy, o przywrócenie do pracy i przywrócenie poprzednich warunków pracy lub płacy oraz łącznie z nimi dochodzone roszczenia i o odszkodowanie w przypadku nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy wypowiedzenia oraz rozwiązania stosunku pracy, a także sprawy dotyczące kar porządkowych i świadectwa pracy oraz roszczenia z tym związane.

Trzeba zwrócić też uwagę, że określenie wartości przedmiotu sporu jest niezbędne dla eliminacji możliwości dowolnego jego określania w poszczególnych stadiach procesu dla ponoszenia kosztów procesu (ich rozliczenia między stronami), jak też dla ustalenia opłaty sądowej .

W świetle art. 13 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2016.623 j.t.):

Opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe; wynosi ona 5 % wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 100.000 złotych.

Jednak w świetle art.35 ust.1 tej ustawy:

W sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 złotych wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jednakże w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50.000 złotych, pobiera się od wszystkich podlegających opłacie pism procesowych opłatę stosunkową.

Zatem wskazanie wartości przedmiotu sporu ma istotne znaczenie z punktu widzenia wysokości opłaty, bądź ewentualnego zwolnienia strony od opłaty od pozwu .

Wartość przedmiotu sporu nie będzie miała wpływu na koszty zastępstwa procesowego, gdyż zgodnie z § 9 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015r., poz. 1804 ze zm.) w sprawach o nawiązanie umowy o pracę stawka minimalna wynagrodzenia radcy prawnego wynosi 180 złotych.

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę mimo trafnego wezwania do uzupełnienia braków formalnych pozwu, zarządzenie o zwrocie pozwu należało uznać nieprawidłowe.

Na marginesie należy wskazać na specyfikę spraw z zakresu prawa pracy, która nakazuje podejmowanie czynności wyjaśniających przez Przewodniczącego. Przepis art. 468 § 1 i 2 kpc wskazuje, że Sąd podejmie czynności wyjaśniające, jeżeli przemawiają za tym wyniki wstępnego badania sprawy, a także gdy sprawa nie była przedmiotem postępowania przed komisją pojednawczą, chyba że czynności te nie przyspieszą postępowania lub są oczywiście niecelowe z innych przyczyn. Czynności wyjaśniające mają na celu m.in. usunięcie braków formalnych pism procesowych, w tym w szczególności dokładniejsze określenie zgłoszonych żądań;

Badanie wstępne tym różni się od czynności podejmowanych przez Przewodniczącego w każdej sprawie, że przewodniczący tylko wyjątkowo może wzywać powoda do uzupełnienia braków formalnych pozwu na podstawie art. 130 k.p.c. (np. pozew nie został podpisany), natomiast braki formalne przewidziane dla pozwu w art. 187 § 1 k.p.c., jeżeli wystąpią, podlegają uzupełnieniu na drodze czynności wyjaśniających (art. 468 k.p.c.).

Rozważania te musiały skutkować uchyleniem zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 386§4 kpc w związku z art. 397§2 kpc.

SSO Alicja Romanowska SSO Renata Żywicka /spr./ SSO Bożena Czarnota